

De wereld als je werkterrein

Royal Haskoning

Royal Haskoning is een onafhankelijk, wereldwijd opererend, adviesbureau. De basis van deze onderneming werd in 1881 in Nijmegen gelegd door de ingenieurs Van der Hasselt en De Koning. Inmiddels is Royal Haskoning uitgegroeid tot een onderneming met zo'n 2900 professionals. Opererend vanuit een technische achtergrond, bestrijken de specialisten met hun adviesdiensten het brede veld van de interactie tussen de mens en zijn omgeving. Hoewel Royal Haskoning een groot aantal projecten in Europa kent, wordt een substantieel deel van de inkomsten in landen buiten Europa gegenereerd. In dit artikel wordt kort ingegaan op het werken in het buitenland vanuit Royal Haskoning met een voorbeeld van een project in Indonesië.

Luc Lakeman

Royal Haskoning Vestiging Utrecht
l.lakeman@royalhaskoning.com

Royal Haskoning in het buitenland

Wereldwijd heeft Royal Haskoning 26 permanente vestigingen verspreid over 20 landen. Daarnaast kent het bedrijf nog talloze projectkantoren over de hele wereld. Al met al is Royal Haskoning actief in ruim 50 landen. Voorbeelden van landen buiten Europa waar Royal Haskoning actief is zijn: Gambia, Rusland, India, Indonesië, Peru, Egypte, Israël, Estland, Vietnam, Benin, Nigeria, Ivoorkust en Thailand. De betrokkenheid van Royal Haskoning in deze landen richt zich niet alleen op 'technische' vraagstukken maar eveneens op haalbaarheidsstudies, financieel-economische analyses, ontwerp-vraagstukken, projectmanagement, het opzetten van informatie-systemen, trainingen en de begeleiding van institutionele ontwikkelingen.

De opdrachtgevers van Royal Haskoning worden bediend vanuit een achttal Divisies, namelijk: Architectuur & Bouw, Installatietechniek, Infrastructuur & Transport, Milieu, Water, Kust & Rivieren, Havens en Ruimtelijke Ontwikkeling. Daar waar veel adviesbureaus naast de inhoudelijke afdelingen een aparte groep specialisten alleen voor de buitenlandse projecten hebben, worden bij Royal Haskoning alle projectteams (voor zowel binnen- als buitenlandse projecten) samengesteld uit specialisten uit de acht bovengenoemde Divisies. De samenstelling van de projectteams is afhankelijk van de aard van het project. Bij de projecten met langere doorlooptijden kan de samenstelling van het project-team variëren naarmate het project vordert.

Nieuwe motieven

Twintig jaar geleden was het financieel gezien bijzonder aantrekkelijk om in het buitenland te werken. Mensen die in het buitenland werkten, ook wel bekend als expats, ontvingen riant salarissen en genoten veelal van het luxe leventje. In de jaren '80 en '90 is het aantal expats echter aanzienlijk afgenomen. Werknemers die voor grote multinationals in het buitenland werkten werden in grote getallen terug geroepen en in

de meeste gevallen vervangen door lokale deskundigen. Die waren immers goedkoper en in veel gevallen minder veeleisend.

Daarnaast hebben de ontwikkelingen binnen de IT-sector en communicatiemarkt ervoor gezorgd dat data en kennis op eenvoudige wijze uitgewisseld kunnen worden en mondiaal makkelijk toegankelijk zijn. Daarmee werd de noodzaak van het 'overvliegen' van deskundigen en specialisten steeds kleiner. Lange uitzendingen naar het buitenland zijn nu alleen nog maar weggelegd voor 'the happy few'. Wel is nog met enige regelmaat sprake van de zogenaamde 'korte missies';

Diegenen die tegenwoordig toch nog in het buitenland werken doen dat dan om andere motieven dan de 'quick buck' of het luxe leventje. Nu gaat het meer om de wens om in aanraking te komen met nieuwe culturen, het avonturistische element en de behoefte om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Rehabilitatie van het Punggur Utara irrigatiestelsel in Indonesië

Mijn persoonlijke ervaringen van "het wonen in het buitenland" zetten mij ertoe aan om ook zelf deze aspecten op te zoeken. En zo liep ik in het najaar van 1999 door de rijstvelden van oost Sumatra. Over de jaren heen was het irrigatiestelsel van de regio Punggur Utara (31,500 hectaren) in de provincie Lampung in verval geraakt. In opdracht van de Europese Unie heeft Royal Haskoning samen met een Engelse partner de renovatiewerkzaamheden van het stelsel primaire en secundaire kanalen begeleid. De eerste jaren waren de werkzaamheden vooral van een technische aard. Hydrologen en civiele ingenieurs moesten samen aan de hand van lokale kennis en modelberekeningen een optimale verdeling van het water zien te bewerkstelligen. Vervolgens moest dit door worden vertaald naar een verbeterd ontwerp van het stelsel kanalen. Hierbij was veel aandacht voor

Streven naar eenvoudige oplossingen; zelfregulerende stuwdeuren

Respect voor de lokale technieken; een boer bewerkt zijn land met os en ploeg

de toe te passen technieken. Het lage opleidingsniveau van de lokale bevolking vergde immers een eenvoudige en makkelijk beheersbare oplossing. Dit betekent dat je als hoog-opgeleide deskundige je goed moet kunnen inleven in de plaatselijke omstandigheden; geen hightech oplossingen, maar maatwerk waar de omgeving iets aan heeft.

Vroeger werden dergelijke projecten na voltooiing van de uitvoeringswerkzaamheden (zonder gebruiksaanwijzing) aan de lokale autoriteiten overgedragen. Dit leidde dan tot situaties waarin het stelsel niet optimaal werd benut en bovendien spoedig weer in verval begon te raken. In het geval van Punggur Utara is een jaar voor de oplevering een trainingsprogramma ingezet om de lokale agrariërs en beheerders op te leiden. De training had niet alleen betrekking op het waterbeheer maar ook op het landgebruik, bemestingstechnieken en het bestrijden van plagen (slakken, ratten en locusts). In deze fase heb ik me bezig gehouden met het gedrag van de boeren in het eerste jaar dat het kanalen-stelsel in gebruik werd genomen; een zogenaamde nul-meting als referentie voor de monitoring. Daarbij heb ik voor een viertal gebieden het watergebruik geregistreerd en bijgehouden welke gewassen er werden verbouwd. Hiermee kon meteen een beeld worden verkregen van het

vertrouwen dat de boeren hadden in de watervoorziening. Het planten van cassave gaf immers aan dat er weinig vertrouwen was dat er water zou komen. Het planten van padi sawa ('natte' rijst) gaf aan dat er wel degelijk vertrouwen onder de boeren was dat er water zou komen. Gedurende de eerste 6 weken is het gedrag en de keuzes van de boeren wekelijks bijgehouden. Daarnaast zijn gegevens verzameld over de geplante gewassen en de oppervlaktes. Deze gegevens zijn uiteindelijk verwerkt in een voortgangsrapportage van Royal Haskoning richting de EU.

De werkzaamheden vonden vooral in het veld plaats in samenwerking met Indonesische collegae die door Royal Haskoning waren ingehuurd. Het spreekt voor zich dat het uitvoeren van het project binnen de lokale omstandigheden, taal, gewoontes, etc. een van de grootste uitdagingen is. Zo heb ik veel plezier gehad met het enquêteren van boeren, zowel van Javaanse als Balinese afkomst. Twee volstrekt verschillende culturen binnen het studiegebied. Daarnaast was regelmatig overleg met de lokale en provinciale autoriteiten, vertegenwoordigers van het ministerie van publieke werken en af en toe met delegaties van de Europese Unie. Ook hierbij diende rekening te worden gehouden met lokale gewoonten en de status van de diverse ambtenaren.

Beeld van de Wageningse ingenieur

De Wageningse ingenieur wordt veelal gezien als een degelijke adviseur met goede dosis inhoudelijke bagage en een gezond verstand. Sociaal gezien is "de Wageningse ingenieur" een prettig persoon om mee samen te werken. Waar "de Wageningse ingenieur", in de ogen van velen, vaak in tekort schiet is ondernemingsgezindheid en zakelijkheid. Daarnaast ontbreekt bij "de Wageningse ingenieur" veelal een pro-actieve houding en profileringsdrang. Ze (wij) zijn te 'soft'! Dit zeg ik niet om de "Wageningse ingenieur" af te kraken of een complex aan te praten. Het is een beeld dat doodeenvoudig bij veel mensen bestaat zonder dat ze aan kunnen geven waarom.

Zowel bij overheden als bij het bedrijfsleven is behoefte aan mensen die zichzelf kunnen presenteren (lees verkopen). Dit geldt des te meer voor mensen die in het buitenland willen werken. Dat moeten zelfstandige, gemotiveerde en daadkrachtige adviseurs zijn die dat bovendien van zichzelf weten en dat kunnen overbrengen. Op zich niet zo zeer een 'vaardigheid' die aangeleerd moet worden, maar meer een stukje bewustwording over je eigen kwaliteiten en dat kunnen presenteren aan de buitenwereld. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen dat kan ... ook de Wageningse ingenieur!<<